Poštnina pavšalirana.

Št. 14. V Ljubljani, dne 1. aprila 1920. Leto II.

Kmetijski list

Glasilo „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.
Naročnina:
celoletno . . . . . K 15·—
polletno . . . . . » 8·—
Posamezna številka . . . . . 40 v

Kmet, pomagaj si sam, in svoje stališče v državi uravnavaj si sam!

Inserati:
1 mm inseratnega stolpiča stane za:
male oglase . . . . . K —·80
uradne razglase . . . . . » 1·50
reklame . . . . . » 2·—

Uredništvo in upravništvo lista je v Ljubljani na Miklošičevi cesti št. 16.

Naša Velika noč.

Ob koncu dolgotrajne vojske smo pričakovali, da se nam povrne vesela aleluja, toda že pri drugi Veliki noči postajamo malodušni in presenečeni.

Posledice dolge, strašne vojske se čim dalje težje čutijo. Trezen razmišljevalec uvideva, da postajajo razmere z vsakim dnem obupnejše. V času vojske je ležala težka mora na človeštvu, ki ni videlo nikjer konca. Prav tako nas duši danes skrb: Kdaj se razmere urede, kdaj nastopi normalno stanje? Kdo nam danes za to jamči? Vse tarna o draginji. Denarna vrednost pada. Nižje ljudstvo se izčrpava. Kmet in delavec ostajata tudi brez denarnih sredstev. Blagostanje je omejeno le na nekaj ljudi, ki brezvestno izkoriščajo sedanje neurejene razmere ter si kupičijo brezmejna bogastva.

Na eni strani peščica milijonarjev, na drugi pa velika množica izkoriščanih. Kam mora privesti takšno razmerje, to se lahko presodi brez preroškega duha. Že ob početku naše kmetske vstaje smo zahtevali, da se nastopi radikalno proti vojnim dobičkarjem in oderuhom, da se zapleni premoženje pridobljeno med vojno, da se zamenja ena krona za en dinar, da se uredi valuta šele potem, ko se izračuna, koliko je vredna krona, ki se jej naj doda zaplenjeno premoženje. Napravilo pa se ni nič pravega. Denar se menjava brez računa, koliko je vredna krona. Kdo trpi pri tem? Le ubogi človek, kmet in delavec, posebno pa kmet, kateri nima stalnih dohodkov. Kmet ima še to slabo navado, da tišči denar doma. Milijonar pa spravi ves denar v blago, ko čuti, da se denar zamenja. Pri izmenjavi izgubi samo kmet.

Vemo za slučaj, ko sta ob kolkovanju denarja dva slovenska milijonarja prinesla žigosati denar, in sicer eden 140 kron, drugi pa 80 kron. Naš kmet pa je prinesel svoj v cunje zavit izkupiček vsega leta. Kmet je izgubil na valuti 20 odstotkov, šel potem k milijonarju in kupil pri njem potrebščine, za katere je plačal toliko, kakor bi preje kupil. Vsled izgube valute se cene niso znižale, marveč zvišale.

Zakaj se te razmere ne morejo ali nočejo urediti? Zato ne: 1.) ker so na vladi vedno takšni ljudje, ki bi bili z urejenimi razmerami sami prizadeti, in 2.) ker vladajoče skupine porabljajo vso svojo moč v medsebojnem strankarskem boju ter nimajo časa misliti, kaj je treba ukreniti in kako delati. V svoji strankarski zaslepljenosti državni krmilarji niti ne vidijo, da jadrajo med vedno bolj razburkano valovje, ki grozi uničiti našo državno ladjo.

Kaj naj storimo mi kmetje, ki tvorimo glavno jedro na tej državni ladji?

Predragi tovariši, ki še spite spanje utrujenosti vsled svetovne vojske, **vzdramite se in dvignite se vsi iz spanja!** Z nami vred spreglejte, kam jadramo! Pod vodstvom sedanjih krmilarjev jadramo v boljševiško valovje, ki nas prežene z naših domov in nas oropa mirne družinske sreče. **Vstanite, pridružite se nam!** Odstranimo nesposobne in nevredne krmilarje in zagrabimo sami za vesla državne ladje! Pod vodstvom poštenih kmetov bo ta ladja srečno prijadrala v mirni pristan sreče in dobrobiti celokupne družine Jugoslavije. Ob spominu velikega praznika vstajenja našega Izveličarja vam kličem: **Vstanite vsi** in spoznajte resnico: 80 odstotkov vsega prebivalstva nas je, in če smo združeni, moremo doseči to, kar si vsak izmed nas vroče želi: **Mir med nami.**

Moj velikonočni pozdrav vsem tovarišem kmetom in tudi vsem prijateljem našega poštenega gibanja.

Matija Gubec.

Pred 400 leti — in danes.

Zgodovina je največja učiteljica in vzgojiteljica človeštva. Zato je popolnoma prav, če se kmetje temeljito bavimo z onimi zgodovinskimi pojavi, ki so bili za naš razvoj in naš današnji položaj merodajni. In najvažnejši zgodovinski pojav so bili za nas kmetski punti v 16. stoletju. Če bomo njih vzroke in posledice pravilno pojmovali, potem bomo šele razumeli globji pomen novodobnega kmetijskega gibanja, ki je na Slovenskem doseglo svoj višek v naši dični „Samostojni kmetijski stranki“.

V razumevanje takozvanih kmetskih puntov pa nikakor ne zadostuje, da razmotrivamo enostransko agrarnopolitične razloge, ki so tirali naše prednike v obup, temveč treba je poznati tudi življenje v mestih, odkoder so se širile nezdrave razmere; treba je raziskati celotni socialni položaj vsega naroda.

Vzroki agrarnopolitičnega značaja so sicer vobče znani, a škodovalo ne bo, če seznanimo čitatelje s tem, kako opisuje te vzroke zgodovinar Johannes Janssen (1829—1891) z ozirom na izbruh socialne revolucije leta 1525.

„Še pred splošno uvedbo rimskega prava so delali mnogi graščaki na to, da bi številne kmete, ki so bili takrat še svobodni, izpremenili v svoje podložnike in da bi od svojih podložnikov dobivali višje davščine in več robote. Čim bolj se je pozneje domače pravo moralo umikati rimskemu pravu staropoganske suženjske države, tem slabeje se je godilo ubogemu kmetu, ki je s svojo ‚staro pravdo‘ izgubil tudi osebno svobodo. V rimljanskih postavah izšolani juristi so nudili gospodom, ki so jim dajali kruh, ‚pravna‘ sredstva, da so ti zamogli zaseči skupno kmetsko last in da so lahko povišali davščino in tlako. Samo nekaj časa se je kmetom še puščala pravica uporabljanja skupne zemlje: gozdov, njiv in

Emica:

Vstajenje.

Velika sobota. Pod vaško lipo, streljaj od župne cerkve, se zbirajo možaki. Sprva pet, šest, a polagoma narašča njihovo število v mogočno gručo, obstoječo iz zornih mladeničev, zrelih mož in osivelih starcev. V obrazih teh ljudi se zrcali odločnost, obenem pa tudi odkritosrčnost in blagodušnost vkljub temu, da so njihove postave krepke, udje žilavi, skratka: prave kmetske grče.

Iz zvonika se je pravkar oglasil mali zvon, ki je brnjavo in monotono naznanjal okrog cerkve se zbirajoči množici, da se skoro prične velikonočna procesija.

„Ej, kako je bilo v prejšnjih letih na današnji dan lepo! Pritrkovalo je z vsemi štirimi, da je človeka kar od tal privzdigovalo. Letos pa tako mavskanje! Se čudno, da so nam mali zvon pustili. Žalostno res...“

Tako je govoril štiridesetleten moz iz gruče. Za njim so se oglasili drugi:

„Res, vzeli so nam zvonove, ne da bi nas bili kaj vprašali. In vendar, zvonovi so bili naši. Kupili so jih naši predniki.“

„Da, kupili so jih, da bi zvonili v čast božjo in nas spremljali k zadnjemu počitku. Sedaj nas pa zagrebljejo v zemljo, kakor zločince in samomorilce. Le takim se je včasih odrekalo zvonjenje.“

„Z zvonovi, ki so bili blagoslovljeni v svete verske namene, so šli ubijat ljudi. Sramota!“

„Stojte, možje, in poslušajte,“ je zdajci povzel visok, čestit in že prileten mož. Navzoči so na mah umolknili in njihovi obrazi so se z vidnim spoštovanjem obrnili v moža, ki je pričel s svečanim glasom:

„Res je, kar pravite. Vzeli so nam brez našega dovoljenja našo last, naše zvonove, katere so nam napravili naši predniki z Bog ve kakim trudom in žrtvami. Mi smo seveda morali vse to gledati prav tako molče, kakor smo morali molčati sploh vselej, kadar so nam jemali razno drugo blago in celo naše sinove. Toda pomoči ni bilo za nas od nikoder in tudi sedanje naše upravičeno ogorčenje nam nič ne pomaga. Ali nekaj naj omenim. Ker že govorimo o zvonovih, vam pritrdim, da je bilo res lepo in veličastno, ko smo med ubranim pritrkovanjem stopali k velikonočni procesiji. Toda, prijatelji, ali pa je to pritrkovanje res veljalo našemu vstajenju — vstajenju kmetskega stanu? Žalibog, da ne! Mi smo nosili bandera, obhajali smo procesije v spomin in čast Kristovega vstajenja, toda mi sami, žal, nismo vstajali. Pač pa so namesto nas vstajali drugi. Vstajali so in se dvigali kvišku, stopali so na naša telesa, potiskali nas k tlom in pili našo srčno kri. Kaj so nam koristili še tako ubrani zvonovi, ki so zvonili pravzaprav le naši sužnosti? A vse na svetu je minljivo in za vsako še tako dolgo in temno nočjo posije beli dan. Tovariši, bridke in

Ali je v vaši občini že krajevni odbor SKS.? Ustanovite ga takoj!

travnikov; toda čim dalje huje so se kratile kmetom te pravice in časoma so se jim večkrat popolnoma vzele. Posebno v skupnih lesovih so z neusmiljenimi lovskimi postavami kmetom vzeli vsako lovsko pravico. S tem pa, da je gospoda negovala preveč divjačino, se je prizadejala poljedelcem na njivi neizmerna škoda..."

„Še veliko večje zlo je bilo, da kmet v svojih lastnih zadevah ni smel več odločevati. Splošno so poprej tudi podložni kmeti urejevali svoje družabne razmere sami, se udeleževali ljudskih sodišč, občinskih in župnih shodov; sedaj pa so jim odvzeli ‚staro pravdo' in s pomočjo tujega rimskega prava so jih hoteli oropati prastarih pravic. Tako je prišlo, da je videl narod v advokatih še hujše sovražnike, nego so bili roparski vitezi in drugi klateži, ki so mu pustošili polje in zažigali bajte."

In razlogi kmetskih puntov v slovenskih pokrajinah so bili popolnoma slični ravnokar popisanim. Nasprotje med kmeti in vlastelini je bilo tukaj še bolj napeto, ker so bili tesneje združeni v župe in je tudi njih pravni čut bil močnejši. Vrhutega so imeli tujerodne gospodarje (graščake). Zato so se tukaj že preje pojavile vstaje (1515.). Toda kmetska vojna leta 1525. je bila prenešena na vroča slovenska tla iz drugih krajev nemškega cesarstva, kamor so naše pokrajine takrat spadale. Jako zanimive so splošne razmere, ki jih navaja že zgoraj omenjeni zgodovinar kot vzrok revolucije.

„Temeljno zlo v mestu in na deželi je bilo brezmejno razkošje... In to zlo je imelo svoj izvor baš v najvišji posvetni in duhovski gospodi. Igralska strast je veljala za največjo zabavo in čast velikih gospodov. Bogati trgovci in velepodjetniki niso zaostajali za knezi, v razkošju so jih često celo nadkriljevali. Kakor plemiči so se tudi premožni kmetje in premožne kmetice oblačili v baršun in svilo, nosili zlato nakitje ter posnemali plemstvo in meščanstvo tudi v nezmernosti in igri."

„Vsled v vseh slojih naraščajočega razkošja v hrani in obleki se je v mestu vedno bolj razpaslo oderuštvo, ki so ga uganjale v prvi vrsti trgovske družbe. Te so imele trgovino z inozemstvom v rokah, nastavljale so cene blagu kakor se jim je zdelo in dvignile v nekaj letih ceno na dvakratno višino in še višje. Pri vsej draginji se je blago vrhutega še potvarjalo. Na državnih zborih so bile sicer opetovano izdane prepovedi zoper to oderuštvo, toda knezom in stanovom so bile roke vezane; saj so prejemali od teh družb posojila in druge udobnosti."

„Te družbe so bile pravcate navijalnice cen. Odjemale so bednemu kmetu pridelke po najnižji ceni, jih kupičile v velikih množinah in tako umetno vzdrževale draginjo, dočim je denar leto za letom v vrednosti padal..."

„Kar so počenjali veletrgovci na debelo, to so uganjali manjši prodajalci v malem s tem, da so blago potvarjali. Kramarji, peki, gostilničarji in mesarji so se v goljufanju svojih odjemalcev kar skušali."

„Popreje, dokler se je v rokodelstvu še vpoštevalo zadružni red, se je dobivalo dobro delo, ko se je pa smelo ta red nekazneno kršiti, se je dobivalo ničvredne ‚fušarije'... Mestni rokodelec je raje trgoval, kakor da bi ustvarjal vrednote. Ker pa mu je manjkalo sredstev, se je poglabljal vedno globlje v dolgove.

„Dočim je popreje gradbena obrt zaposloselnost, ker se cerkve in samostani niso več zivala mnogo delavcev, je nastala splošna brezpodali..."

„Zaradi navedenih vzrokov je zapadalo mestno delavstvo obubožanju in naraščajoči mestni proletariat se je tembolj jezil nad posedujočimi, ker so ti z brezmejnim razkošjem svoje bogastvo bahato kazali, in polastivši se mestne uprave, ljudstvo tlačili z visokimi davki, mestno premoženje pa izkoriščali, zapravljali in poneverjali."

„Še huje nego v mestih je izgledalo na kmetih... Čim večje vsote so se potrošile vsled pomnožene vojske, čim zapravljiveje se je razvijalo življenje vladajočih in bogatih, tem bolj je moralo to čutiti revno kmetsko ljudstvo na dajatvah in nasilnostih. Roparstvo se je razširilo vočigled občega razsula pravnega stanja. Po deželi potikajoče se tolpe vojščakov brez vodstva so še večale kmetsko bedo."

„Izza meseca julija leta 1524. je hitela socialna vstaja liki velikanskemu požaru od mesta do mesta, od vasi do vasi. Skraja omejena na prostor, kjer meji Nemčija ob Švicarsko, je kmalu prišla do Donave... in se razprostrla na jugu čez Tirole, Solnograd, Štajersko, Koroško in Kranjsko."

Tako zgodovinar! Kaj nas torej uči veličastna učiteljica zgodovina? Če primerjaš pravkar opisane razmere z današnjimi, moraš spoznati, da so v bistvu iste. Z orjaškimi koraki se torej zopet bližamo socialni revoluciji, če se še v zadnjem hipu ne popravi, kar se popraviti da. Kmet je bil vedno činitelj reda in miru in zaradi tega in po svojem velikem številu je poklican, da napravi red v Jugoslaviji.

Pred 400 leti se je orilo po naših poljanah: „Le vkup, le vkup, uboga gmajna!" Danes se pa razlega vsepovsod: „Vse v ‚Samostojno kmetijsko stranko'!" Zopet se podajamo v boj za „staro pravdo". Danes nas ne bodo ustavljali advokati, podkupljeni od kapitalistov. Zahtevamo svoje pravice in dobili jih bomo, če bomo složni. Z gospodo imamo še stare račune. Kar je bilo nekdaj kmetu ugrabljenega, se mora kmetu vrniti. Mi zahtevamo izvedbo agrarne reforme. Kmet mora dobiti nazaj, kar mu je bilo s silo vzeto, in naj si bo to grofovska ali cerkvena last.

Svoj čas so se oblastniki nad kmeti s poboji, z mučenjem, s pretepanjem, z nalaganjem visokih denarnih glob in z zapori grozovito maščevali. O posledicah kmetskih puntov sodi narodni gospodar W. Roscher: „Ne dovolj, da so bila odgodena za več nego 200 let vsa izboljšanja kmetskega položaja, tudi najzrelejša in najpotrebnejša, nasprotno nastopila so najočividnejša poslabšanja. Baš v drugi polovici 16. stoletja so se tlake najbolj razširile in kmet se je preoblagal v vsemi novo nastalimi državnimi bremeni, nastalo je novo robstvo, dá, izginile so celó cele kmetske vasi."

Naše pradede so torej strli z ognjem in mečem, njihovo vstajo so utopili v potokih krvi. Naša dolžnost je, da jih maščujemo. Nas ne bodo pogazili; danes ne gremo v boj za „staro pravdo" s cepcem, koso in cepinom, temveč z ima svetlimi meči, z našo stanovsko zavednostjo in složnostjo.

J. S. ml.

---

strašne so bile izkušnje in preizkušnje zadnjih let, da, tako strašne, da so nas vzbudile iz tisočletnega spanja. Že se pojavlja tam v dalji tudi nam žarek veličastnega dne našega vstajenja. Mi vstajamo, mi, ki so nas imeli že za mrtve. Kadar pa vstaja navidezni mrtvec, tedaj nastanejo v njegovi bližini groza, strah in tuljenje. Zato moramo tudi mi razumeti različne volčje in hijenske glasove, ki prihajajo iz vseh kotov in nas spremljajo. Pa to naj nas ne moti! Mi smo spoznali, da sta rešenje in vstajenje v nas samih v naših delih. Podali smo si roke, odstranili smo iz svoje srede plevel, odgnali hijene ter se združili v eno samo veliko in mogočno telo. Bratje, ostanimo zvesti temu ogromnemu telesu, čuvajmo ga, krepimo ga, živimo zanj, ker potem smo lahko gotovi, da tudi nam kmetom-trpinom zasine v najkrajšem času veličastni dan vstajenja. Ste li vsi mojih misli, tovariši?"

„Vsi, prav vsi", je zaorilo iz vseh grl. „Tudi mi hočemo vstati!"

„Kmet s kmetom in bodočnost mora biti naša!"

„V nas samih sta rešenje in vstajenje."

„Bog živi našega Gubca!"

— — — — — — — — — — — — — — —

Od cerkve sem se je pričela pomikati procesija in kmetje, zbrani pod lipo, so se ji pridružili.

Mali zvon je nadaljeval svoj monotoni bim, bom, toda kmetje niso več čuli tega glasu. V njihovih srcih je zavladalo tako praznično razpoloženje, kakršnega ne bi moglo vzbuditi niti najlepše pritrkovanje, in njihove duše je napolnila mogočna nada v boljšo bodočnost, nada v vstajenje kmetskega stanu.

„Samostojna kmetijska stranka" prebivalstvu na deželi.

Ker obstoji „Samostojna kmetijska stranka", nima stvarne pravice do dežele nobena druga stranka. **Dežela je kmetova.** Vsi drugi stanovi na deželi izhajajo iz kmeta in so tam, da služijo kmetijstvu. S tem pa ne bodi rečeno, da hočemo druge stanove podcenjevati. Vsi naj se čutijo enake med enakimi in bodi to delavec, obrtnik, duhovnik, učitelj, uradnik itd.

Ker je dežela kmetova, ne moremo dopustiti, da bi se uveljavljala na deželi kakšna delavska, duhovska ali gosposka stranka. Ne moremo in ne smemo dopustiti, da bi se kmet podvrgel strankam drugih stanov, ki so na deželi zaradi kmeta in ki od kmeta **žive.**

Vendar pa potrebujemo na deželi enotno stranko, če hočemo imeti red in mir.

Nihče ni torej upravičen, delati na deželi za kako drugo stranko kot za „Samostojno kmetijsko stranko", **ker dežela je kmetova.** Nikdo tudi ne more dokazati potrebe obstoja kake druge stranke na deželi. Dela za gosposki stranki, kakor sta SLS. in JDS., ni potreba na deželi, ker se s takim delom ubija samo kmetove moči in se napravljajo zdražbe in prepiri. Vse razsodne ljudi opozarjamo na to-le: Ako hočete mir, red in resno delo v korist celokupnega prebivalstva dežele in države same, **pustite deželo** deželanom! Opustite stare stranke, ki so se izživele in prilagodite se novim razmeram! Spoznajte novo dobo! **Pred vsem verujte v našo odločno voljo: Mi ne odnehamo, dokler ne dosežemo svojega namena, dokler ne izčistimo dežele vseh drugih strank, kajti mi vemo, kaj hočemo!** Čemu torej se celo kmetje borite proti samim sebi? Zakaj sovraštvo in prepir med nami? Naš boj za izčiščenje prepirov z dežele in za ustvaritev enotne kmetijske stranke je pravičen in mora enkrat zmagati. Kakor je bilo v avstrijski vojski vsakemu pametnemu človeku jasno, da bomo premagani, in naj se še tako bojujemo in naj še toliko trpimo, ravno tako je zdaj z našim bojem. Avstrijske stranke imejte to pred očmi in vedite, da morate propasti.

Enkrat moramo zmagati, a to se zgodi, ko bo vsak kmet spoštoval bolj samega sebe kakor pa gospoda, ki ga danes odvrača od lastne stranke. Vsak kmet in vsak drug deželan odloči se takoj ter se nam pridruži! Potem bosta takoj mir in red na deželi.

Kakor je potrebno, da izrinemo z dežele SLS. z njeno „ne kmetsko zvezo" in liberalno JDS., prav tako se moramo braniti tudi KDZ. ali „Kmetskodelavske zveze", ki je ustanova socialnih demokratov. Socialni demokratje so komunisti, katerih končni cilj je razlastitev zasebne lastnine, t. j. **vsa zemlja bodi skupna last.**

Kako naj se strinja s tem kmet, ali tudi le zadnji bajtar, ki ljubi svojo zemljo kakor samega sebe?

Ne pustite se slepiti od nikogar! Socialni demokratje ne morejo za kmeta ničesar storiti. Oni hočejo pridobiti ob volitvah samo kmetske glasove za svojo delavsko stranko in spraviti s tem kmeta pod svojo oblast, t. j. pod oblast rudniških in tovarniških delavcev, ki hočejo vedno manj delati in ki želijo, da bi garal kmet po 16 ur na dan in jim prideloval živež.

Naša SKS. ima popolen socialni program za vse prebivalce dežele, sedaj tudi za delavstvo, ki je med nami, in je edina stranka, ki želi dobro vsemu prebivalstvu na deželi. Našo stranko vodijo samo kmetje, ki so prebivalci dežele. Ti morajo delati za dobrobit dežele, ker s tem delajo sami za sebe.

Brez vseh pomislekov naj se torej vsak deželan odloči za našo stranko. Vsak naj se bori proti ljudem, ki delajo za druge stranke, katerim ni za dobrobit in za srečo deželanov, ampak samo za strankarske in njih osebne koristi ter za zdražbe in prepire na deželi. Mi pa potrebujemo edinosti v dosego miru, reda in resnega dela. Vsem drugim strankarjem torej kličemo na ves glas: Roke proč od dežele! Dežela je naša!

Matija Gubec.

Naša izobrazba in organizacija.

Ni mi treba poudarjati, da potrebuje tudi kmet svojo izobrazbo. Čas, v katerem živimo, nas sili k temu, pa naj si je nagon moralna obveznost z ozirom na druge, ali zasledovanje boljših materialnih koristi.

V življenja kruti realnosti začrtan je edini cilj: boj za obstanek in njega čim lažje izvojevanje.

Mi smo kmetski narod. Bodočnost je naša, ako ne bomo dremali. Močna organizacija ter čim boljša splošna in strokovna izobrazba morata biti last nas vseh. Ko smo to dosegli, je dosežena potrebna odporna sila, postavljena je trdna podstava boljši bodočnosti nas in naših naslednikov.

Ali mi dremljemo še danes. Žalibog, toda resnici je treba pogledati v oko.

Velikansko in naporno bo delo, preden se vzbudimo docela. Neodločni smo, polni strahu in nezaupanja. Krčevito se oprijemljemo svojih navad. **Kmet si bil in si, delaj, bodi suženj!** Kaj tebi mar napredek nove dobe, delaj kot so delali tvoj oče, ded in praded, čeprav vedno v potu svojega obraza; vse drugo, posebno pa vsako novotarijo pusti na miru!

Roko na srce: Ogromna večina naših bednih kmetskih ljudi je takega naziranja, vsakemu posamezniku v lastno škodo in celoti v kvar.

Temu kajpak ni čuda. Žalostna, prežalostna zgodovina našega naroda opravičuje nekaj — a ne vse! Mnogo smo si krivi sami. Mi, bivši blapci s suženjsko pokornostjo! Da, mi, ki smo živeli in delali za druge in sami bedno životarili. Kot da smo bili obsenčeni! V boju za Staro Pravdo so dali naši pradedje prvič in zadnjič duška ogorčenosti nad krivico, pa podlegli so. In trpljenje je trajalo dalje v komaj omiljeni obliki do današnjega dne. Ko je zavel v minulem stoletju nov duh časa, ko je prišel tudi naš kmet do gotove svobode, do nekaterih takozvanih pravic — čemu se ni okoristil s tem? Ker je spal! Bil je brezbrižen, ostal je orodje kot je bil. Samoumevno rajnka Avstrija, zatirateljica vsake evolucije, je mrtvo točko, na kateri se je nahajal naš narod, le podpirala. Ona je vedela in pokazala — zakaj, ampak izpregledali nismo.

Nizka stopinja izobrazbe kmetov kovala nas je trajno v stare žalostne razmere in izključevala možnost primerne samopomoči.

In duševni delavci naroda, ki smo jih največ dali mi? Niso bili, kar bi morali biti: idealni zastopniki kmeta. To iz razumljivih vzrokov: skoraj vsi so si izbrali poklice, kojih stan ni v zvezi z onim nas kmetov, dasi mu je nudil ta — z redkimi izjemami — eksistenčno možnost. Posledice: kmetskih teženj niso razumeli ali jih niso hoteli razumeti, še manj pa podpirati; postali smo njim tuji in oni nam.

Duševnih delavcev, katerim je bilo blagostanje našega kmeta v materialnem in duševnem oziru res na srcu ležeče, je bilo malo.

Pa temu malemu številu čast!

Preobrat, ki ga je izzvala svetovna vojna, ni mogel neopaženo mimo nas. Nasprotno: zadel nas je živo, otresel nas suženjskih spon s prejšnjo državo-mačeho in nas položil v naročje narodne države Jugoslavije, ustvarjene po narodni volji.

Pa to ni vse in ne sme ostati vse!

V novi državi, kjer tvorimo mi kmetje 80 odstotkov vsega prebivalstva, gre nam glavna beseda. Mi sami moramo odločevati in bomo odločevali o razmerju države do nas; mi sami si moramo kovati srečo svojo in blagor svoj.

Vsem lažiprijateljem našega stanu pa brco!

Mnogim in težkim nalogam stojimo nasproti, da izvojujemo vse to. Treba je resnega dela, vztrajnosti, samozatajevanja, pa tudi doslednosti.

To naj nam omogoči močna organizacija nas samih. Ona bodi vez, ki nas bo spajala, nas izobraževala in nam z rastočo omiko jamčila za napredek in ž njim za blagostanje.

Iz te organizacije morajo priti možje, iskreni tolmači naših želj, naših stremljenj — naši zakoniti zastopniki. Naša organizacija naj skrbi za splošno strokovno izobrazbo; skrbi pa naj tudi za zadosten naraščaj kmetijskih veščakov.

Predaleč bi zašel, ako bi hotel naštevati vse naloge naše organizacije. Po mojem mnenju to niti ni potrebno, kajti prepričan sem, da bo le-ta storila več nego svojo dolžnost.

Na nas je, da se čim prej otresemo dosedanjega tlačanstva drugim stanovom in se osamosvojimo na lastni grudi. Strnimo se tedaj čim tesneje v že obstoječo organizacijo, v **našo „Samostojno kmetijsko stranko“**, da bomo stali vsi kot eden v boju za Staro Pravdo z zavestjo, da nikoli več ne podležemo.

Orliški.

Krajevni odbori, agitirajte za nakup delnic „Ekonoma“!

Novi krajevni odbori SKS.

Od zadnjega izkaza so se nam sporočili sledeči novi krajevni odbori: A) Gorenjsko: Sveta Ana pri Tržiču, Duplje, Podnart, Stražišče; B) Dolenjsko: Veliki gaber, Besnica, Suhor, Tribuče, Zagradec pri Žužemberku, Podgrad, Stopiče, Griblje, Talči vrh, Telče; C) Notranjsko: Lipsenj-Grahovo; Č) Štajersko: Pristava, Rog, Slatina, Zibika, Tinsko, Št. Jernej pri Ločah, Videm ob Savi, Šoštanj, Zavodna, Petrovče, Šmarjeta, Velika Pirešica, Galicija, Trbovlje, Dravci, Sv. Vid pri Ptuju.

Naši shodi in sestanki.

Velik kmetski tabor

bo v nedeljo dne 11. aprila t. l. ob enajstih, in sicer ob vsakem vremenu,

v Brežicah,

kjer bomo kmetje nastopali za svoje pravice.

Popoldne bo istotam

velika kmetska veselica.

Kmetje in kmetice, fantje in dekleta od blizu in daleč, pridite vsi! Pokažimo, koliko nas je!

* * *

(Preserje.) Dne 21. marca se je vršil pri nas ponovni shod naše stranke. Zjutraj v Preserju, popoldan pa v Rakitni. Posebno gre čast rakitniškim fantom, ki so se v tako obilnem številu udeležili shoda. Poročal je tovariš Marinko in več krajevnih govornikov. Le tako neustrašeno naprej do končne zmage!

(Dobrova.) Dne 14. marca se je vršil na Dobrovi pri Ljubljani prav dobro obiskan shod naše stranke. Navzočnih je bilo tudi več članov „Kmetske zveze“ z voditeljem, kakor tudi agitator Stanovnik iz Horjula, ki so ga menda v ta namen najeli, da bi motili naše govornike. Ko so nastopili govorniki Remškar, Černe in Marinko, so lepo mirno poslušali in upamo, da so se tudi marsikaj naučili. V boj za Staro Pravdo! Zmaga mora biti naša!

(Iz Rakitne pri Borovnici.) Dne 21. marca je bil pri nas dobro obiskan shod SKS. Tovariš Marinko iz Dobrove nam je pojasnil program SKS. in poudarjal potrebo in važnost SKS. za kmetsko ljudstvo. Tovariš Kovač, p. d. Smole iz Preserja pa je v kratkih, jedrnatih besedah govoril o trpljenju in zaničevanju našega kmeta za časa vojne, ko ga je razna gospoda varala, češ da gre za vero in „presvetlega cesarja“. Tisti gospodje, katerih zasluga je bila, da smo morali zapustiti domače ognjišče, nas sedaj obrekujejo, da smo proti veri in zakonu. Zapomnite si, gospodje, da smo bili dolgo v vašem jarmu, ali sedaj smo se ga otresli, ako ne vsi, pa vsaj večina. Da, kmalu bodo vsi za nami.

(Veliki Gaber pri Stični.) Na našem shodu so govorili tudi ravnatelj kmetijske šole Vedernjak, Majcen in Remškar. Naenkrat pa se je pojavil neki klerikalni agitator in zahteval besedo, nakar se mu je reklo, da bo lahko dobil besedo, ko mi končamo, če bo dostojen. Toda, ko ga je ljudstvo opazilo, je završčalo v množicah. Ljudje so kričali nad njim: „Sladkorja nam daj, goljuf, potem boš pa govoril! Čebele so poginile, ker si jim ti sladkor požrl!“ Ljudstvo ga je hotelo dejansko napasti, nakar je agitator hitro vzel samokres iz žepa ter ga vtaknil za pas. Kakor so povedali, je v soboto zvečer pred shodom povsod agitiral po hišah, naj pridejo ljudje gotovo na shod, da bo namesto SKS. zborovala KZ. Žalibog je bilo ravno nasprotno. Naposled je zahteval, naj mu jamčimo, da se mu ne bo nič žalega zgodilo, če bo govoril, drugače pa se rajše odstrani. Res smo pomirili ljudstvo, da je pričel nekaj zabavljati čez SKS. Med ljudstvom je nastal vihar in on-jo je še z dvema spremljevalcema odkuril! Izvolili smo krajevni odbor in ljudstvo se je veselo in zadovoljno razšlo.

(Protitabor „Kmetske zveze“ v Kostanjevici,) oziroma na Slinovcah je bil dne 25. marca Da bi bila večja udeležba, so kostanjeviški gospodje napravili za ta dan božjo pot k Materi Božji dobrega svéta. Kot govorniki so nastopale tudi ženske, kar je privabilo mnogo radovednega občinstva. Lahko rečemo, da je bila skoro polovica pristašev SKS. Govorniki so napadali „liberalno **samostojno** socialistično **vlado**“, dasi dobro vedo, da take vlade sploh ni bilo. Ko sta hotela naša govornika nastopiti, jima niso dali besede, ker so se bali, da bi zavrnila laži. Naš tovariš Remškar je vseeno pričel govoriti. V tem trenutku je priletel kamen iz vrst Marinčkovih zaslepljencev in ranil mesto govornika nekokmetsko dekle. Tekla je nedolžna kri po zaslugi zdražbarjev in hujskačev. S to krvjo so si klerikalci zapečatili svoj shod. „Domoljub“ bo pa kričal, da je bilo vse navzoče ljudstvo od „Kmetske zveze“ in da so kri povzročili seveda — „Samostojni“. Le lagajte, vsaj vemo, da je to vaš edini poklic.

(Na Sladki gori v okraju Šmarju pri Jelšah) je bil dne 19. marca lepo uspeli shod naše stranke. Kot govornik je nastopil tovariš Urleb iz Sv. Jurija ob južni železnici, ki nam je z jedrnatimi besedami razložil naš program, orisal sedanji politični položaj, povedal, kaj je storila „Kmetska zveza“ za kmeta i. dr. Govornik je povabil slednjič nasprotnike k besedi, a oglasil se ni nobeden, tudi gospod ne, ki je na cerkvenem zidu pridno ves govor stenografiral. Mislimo, da ga je srce bolelo, ko je videl kako mirno zboruje SKS.

(V Zavodnji pri Šoštanju) je bil dne 21. marca sijajen shod SKS., na katerem je bila udeležba z ozirom na naš mali okraj nekaj nenavadnega. Dasi se je od klerikalne strani na vse mogoče načine hujskalo in odvračalo ljudi od shoda, je došlo na shod vendar toliko udeležencev, da je bil v prostrani Ročnikovi gostilni vsak kotiček zaseden. Ljudstvo je z zanimanjem poslušalo poučni govor tovariša Drofenika, ki nam je v poldrugournem govoru narisal obupen položaj kmetskega stanu ter bičal naše gosposke poslance, ki se prepirajo samo za ministrske stolčke in ne mislijo pri tem svojem početju čisto nič na to, da bodo spravili s tem nas in državo v propast. Na shod so prišli tudi trije klerikalni generali (brez armade) z namenom, da shod razbijejo. Ko je hotel eden izmed njih shod motiti in hvaliti gospodo, bi ga bilo razjarjeno ljudstvo kmalu preteplo, če bi jo ne bil urnih krač odkuril. Ostala dva generala pa sta osramočena odšla. Na shodu je vladalo veliko navdušenje za našo stranko in izvolil se je tudi močan krajevni odbor s tovarišem Francem Žlebnikom na čelu.

(Sv. Jernej pri Ločah.) Tudi pri nas je enkrat kmetskemu ljudstvu zasijalo toliko zaželjeno solnce. Tovariš Ignacij Petrovič je sklical namreč na praznik sv. Jožefa shod SKS., na katerem je govoril tovariš Kirbiš o najlepših in najvažnejših stvareh, ki se tičejo kmeta in delavca. Shoda se je udeležilo mnogo več samih kmetskih ljudi, kakor pa shoda „Kmetske zveze“, ki je bil nekaj tednov popreje. Kmetje smo sedaj spoznali, da „Kmetska zveza“ ni kmetska, temveč le gospodska, v katero kmet nikakor ne spada. Naš shod se je vršil mirno in dostojno, tako da je lahko vsak kmet spoznal, da je edino SKS. tista stranka, v kateri si lahko podajo roke vsi slovenski kmetje in kmetijski delavci kot bratje in sotrpini. Ustanovljen je bil tudi krajevni odbor in pristopilo je k stranki precejšnje število članov.

Dopisi.

(Z Iga.) Šusteršičijanci so začeli lesti na dan. Tudi horjulski „Svederc“ je začel vrtati, da popravi že precej polomljeno klerikalno stavbo. Naši Šusteršiči so v nedeljo dne 7. marca sklicali shod pod krinko „Kmetske zveze“. Že pri razglasu so se razkrinkali, ker so vabili ne samo kmete, ampak vse stanove. Zares, lepa kmetska zveza! Da bi bila udeležba velika, so delali z vsemi močmi. Poleg lepakov in razglasa pri cerkvi so nosili vabila po hišah in nagovarjali ljudi, naj pridejo na shod. Shod se je vršil zjutraj po prvi sv. maši, ko so bili zbrani skoraj volilci iz vse župnije. Kako so v duhu videli že polno veliko dvorano volilcev! A zbobnali so skupaj samo okoli 12 svojih moških volilcev in nekaj mož našega mišljenja, ki so prišli na shod iz radovednosti, skupno nekaj čez 30 mož. Seveda je bila zastopana tudi Marijina družba. Prvi je govoril „Svederc“ iz Horjula. Ni bil

---

naš namen, da bi motili govornika, zato smo ga od začetka poslušali mirno. Ko pa je le trobil laži, da smo „samostojni“ potuhnjeni liberalci, da bomo pometali križe iz šol, če zmagamo, da smo za ločitev zakona, da bomo iskali žene po plesiščih, ko bodo postale stare, jih pa bomo pustili, in da smo proti veri itd. smo mu vendar ugovarjali. Prosili smo za besedo in mu povedali nekaj bridkih resnic. Ker pa resnica v oči bode, zato so nas začeli riniti iz dvorane. Silno huda je bila neka postarna deklica, voditeljica Marijine družbe. Le-ta je tako izobražena, da na pozdrav „dober dan“ ali „dober večer“ odzdravlja: „Če je dober, pa ga snej!“ Potem je govornik rekel, da je vojna kmeta rešila, da je postal prevzeten. Horjulski „Svederc“ naj gre vprašat ižanske žene in matere, katerih možje in sinovi so ostali na bojiščih, pa bo izvedel, kakšno srečo je prinesla vojna kmetu. Nato je kaplan ponavljal laži prvega govornika. Udarjal je samo po „Samostojnih“. Odkar je nastopila nova vlada, naši „Zvezarji“ kar nore. Vpijejo po občini: „Zmaga bo! Naše ženske bodo dobile volilno pravico! Marijina družba je na naši strani!“ Vpijejo tudi: „Graščina bo naša in vsi gostilničarji in trgovci!“ Marijine device hodijo po hišah in govore: „Če ste katoliške vere, se tukaj podpišite“! Ustanovili so zadrugo in pravijo, da bodo šli kmalu s šestimi vozmi po koruzo. No pa če bodo taki poštenjaki, kot so bili njih predniki pri klerikalni zadrugi, kaj bo? Tiho je stal sedanji župan in predsednik tega shoda ob strani govornikov. Bralo se mu je z obraza, da bije hud notranji boj. Ta mož je še pred kratkim govoril: „Proč s farji in doktorji! Vaša samostojna stranka je prav dobra in tudi njen program je dober!“ Ta zagrizeni Šusteršičijanec, ki bi bil vse rajši kot Jugoslovan, stoji sedaj na čelu občine. Ko se je „Svederc“ poslavljal, je rekel, da kmalu zopet pride. Naj le pride, za udeležbo bomo že samostojni skrbeli.

(Krka.) Kadar bo sedaj zopet shod „Samostojne kmetijske stranke“, bi bilo zelo lepo, da se ga udeležite tudi tisti, ki nas krivično blatite. Pridete pa lahko brez vse skrbi na shod, se Vam ni treba prav nič bati, da bi bili tepeni, kakor si domišljate. Samo obnašajte se tako, kakor se človeku spodobi. Tudi ni treba misliti, da smo Krčani tako neumni.

(Iz Mirne na Dolenjskem.) (Nekaj odgovora „Domoljubovemu“ dopisniku.) Shod SKS. v Mirni z dne 22. m. m. ste obdelali na način, ki samo dokazuje, kako velik trn v peti je gotovim osebam naša „Samostojna kmetijska stranka“ in da še celo ljudje, ki s stranko samo simpatizirajo, niso pred vašimi neotesanimi napadi varni. Ker je bil shod javen, so se ga udeležile tudi osebe, ki niso kmetje, ravno tako kakor sta se ga udeležila tudi naš gospod in kmet-organist. Očitek, da je bilo kar pet govornikov pripravljenih, da potegnejo slabo poučeno občinstvo, daje pač dopisnikovi stranki najslabše spričevalo. Vsaj ste imeli nepregledno vrsto let priliko, da bi občinstvo bolje poučili, kakor ste ga pa v resnici. A imeli ste vedno pred očmi, da bi dobro poučeno občinstvo bilo v škodo vam in vaši stranki, ker bi kaj hitro spoznalo, kdo ga vleče, in bi vam že davno tako hrbet obrnilo, kakor ga vam je sedaj, ko so mu vojna in grehi vaše stranke odprli oči in ga naučili, da misli s svojo glavo. Ako odštejemo od števila udeležencev shoda števila od vas naštetih oseb — nekmetov in še število vaših mlečnozobih trabantov, ki so pa gotovo vsi kmetje, ostane število udeležnikov shoda tako veliko, da so se gospodu kot protigovorniku tresle roke in srce, ko je videl število kmetov, ki so se otresli spon uničujočega strankarstva. Klici „ven ž njim“ itd. so prišli prvi od zavednih kmetov, ki so tudi že pod strahovlado VLS. imeli pogum in razsodnost, da so s svojimi možgani mislili. Da so se tega klica udeležili tudi nekateri nekmetje, ne spremeni na vsi stvari prav nič, ker so obrtniki in drugi stanovi s kmetskim stanom v tako tesni zvezi, da je SKS. vzela v svoj program, da hoče med kmeti živeče obrtnike in druge stanove v ravno tisti meri vpoštevati, kakor svojega pravega kmeta. Gospodu in dopisniku pa povemo na uho, da na shodu SKS. ni izpregovoril niti eden kmetskih govornikov najmanjše laži, ter da le zato očitate tem govornikom laži in zavijanja, ker se teh sredstev sami pri svojem delovanju v jako izdatni meri poslužujete. Kaj pa je bil protestni shod v društvu isto nedeljo popoldne, vam tudi lahko natančnejše pojasnimo, kakor ste to sami storili v „Domoljubu“. Ta shod je bil ravno taka „farbarija“, kakor so bili vsi za žensko volilno pravico prirejeni shodi. Dokler ste bili mnenja, da bi vaši stranki utegnili ženski glasovi pri bližnjih volitvah kaj koristiti, ste kričali in vpili „v boj za žensko volilno pravico“. Ko ste pa s pomočjo raznih činiteljev prilezli do vlade in se zdi, da sedite že trdno na vladnem stolčku, je vam zmanjkalo besedi in navdušenja za žensko volilno pravico, katera je, kakor znano, po malomarnosti VLS. padla pred nekaj dnevi v vodo. Sklepamo z izrekom enega vaših gospodov: „Da, da, samo g. dr. Šusteršiča vam še manjka“. Samostojnim kmetom pa kličemo: „V boj za Staro Pravdo!“ — **Večina udeležnikov shoda.**

(„Iz viniške občine.“) Pod tem naslovom veže otrobe v „Domoljubu“ z dne 12. februarja neki gospod, ki je najbrž študiral 11. šolo pod vrhniškim mostom. Da je mož silno učen, se vidi iz njegove skuhane godle v „Domoljubu“. Ta gospod ne rabi „raštva“ (t. j. zdravila), pač pa preleških nočnih zabav pri rujnem vinu in pri kartah itd. Tak, ki je celo vojsko predremal v mehki postelji ali pa pri topli peči, ne rabi „raštva“, on rabi zabave. Kmet-vojak pa, ki je v krvavem potu in smrtnem strahu ležal dan in noč skozi pet let pod vedrim, mrzlim zimskim nebom, on rabi „raštva“. Tako je, kaj ne, gospod okroglih, rdečih lic? Vemo, gospod, da znate več kot suhe hruške peč', a vemo tudi, da vse, kar spravite v vašega „Domoljuba“, je le voda na vaše mline, ki se zovejo „Kmetska zveza na Vinici in na Preloki“. Ti mlini pa ne meljejo moke za kmeta. Mi samostojni kmetje pa hočemo imeti mline, ki meljejo za kmeta, ne pa za lepe, rejene gospode. V vašem dopisu vam je beseda republika utekla, kot vaša srčna bol v pero. Kaj ni tako? Konštatujemo pa, da je bil shod, ki ga je sklical g. Skalicky na Vinici, zelo dobro obiskan in tudi nič manj shod na Preloki, ki ga je sklicala „Samostojna kmetijska stranka“. Mi kmetje, katerim predbacivate, da imamo samo en razred, se sami dovolj zavedamo svojih dolžnosti in ne potrebujemo nobenih drugih agitatorjev. Vojska nam je odprla oči, da vidimo Šusteršičeve biriče, ki so zakrivili vojsko in na njih kosmatih dušah je kri milijonov padlih ljudi, in to največ kmetov. Z volkovi v ovčjih kožah se mi kmetje, ki znamo gotovo bolj samostojno misliti kot vaš intimni prijatelj in bodoči preloški župan, ne pajdašimo nikdar več. Toliko za danes, prihodnjič pa še kaj več.

(Griblje v Belokrajini.) Tudi pri nas pridno pristopamo v „Samostojno kmetijsko stranko“. Dne 15. februarja je bil izvoljen krajevni odbor, obstoječ iz desetih mož. Od tistega časa se je število članov zvišalo tako, da šteje skupina sedaj 60 članov, za našo majhno občino gotovo mnogo. Večkrat se zberemo, da si potožimo svoje gorje. Toda, ker si sami ne moremo pomagati, zato pozivljemo našo vlado, ki lahko prepreči izvoz živil in živine ter različnih drugih potrebščin iz naših krajev, naj hitro prepreči močno izsekavanje tukajšnjih gozdov in izvažanje lesa, ki se vrši noč in dan v druge države. Ostali bomo brez drv in posekana planota bo izpostavljena vetrovom in suši. Iz teh graščinskih gozdov so že naši predniki dobivali drva za kurjavo in les za stavbe. Če se bo pa sedaj vse posekalo, si ne bo mogel naš ubogi kmet kje tudi za največjo silo potrebnih drv kupiti. Zatorej je skrajni čas, da se navedeni izvoz drv ustavi. Nadalje naj se prepreči izvoz živinskih kož. Kože se izvažajo, tukaj pa je tolika draginja usnja, da bi moral kravo prodati, kdor si hoče kupiti par čevljev. Kako naj potem ubogi kmet, ki ima veliko družino, izhaja? Ker ima mali posestnik tako majhne dohodke, da ne more pri današnji draginji niti družine oblačiti, niti davkov plačevati, je razvidno, da se bo malo kmetijstvo kmalu pogreznilo v dolgove in propadlo. Iz nujne potrebe tedaj kličemo vlado in jo prosimo, da ustavi vsako veriženje pri trgovcih in uredi cene blagu, ki ga kmet neobhodno potrebuje, tako, da si ga bo mogel reven kmet po potrebi preskrbeti. — **Kmet iz Gribelj.**

(Iz Sladke Gore pri Šmarju.) „Slovenski gospodar“ z dne 4. m. m. cigansko laže o našem lepo uspelem shodu pri Smehu v Mestinjah. Očita nam vodenično srce, ker so odpovedale zlate štajercijanske obljube. Mi samostojni kmetje se ne zanašamo na obljube z nobene strani, zato tudi nismo mogli verjeti sladkim obljubam gospoda Somreka ob prevratu, čeravno je ljudstvu obetal vso srečo v Jugoslaviji, kjer bo dr. Korošec kralj, kjer ne bomo potrebovali vojakov. Kako je danes z vsemi cenami, ko vladajo klerikalci, to prebridko občutimo. Nekoč je tudi rekel isti gospod, da se bo dobro živelo, kadar bo kmet ubog. Taki kmetski prijatelji so torej voditelji in priporočniki „Kmetske zveze“! Tretjo postno nedeljo je gospod pridigoval o izganjanju hudiča ter trdil, da jih je v naši župniji sedem. Mora imeti pač posebne zveze ž njimi, ker mi jih ne poznamo. Nam pa se zdi, da se gospod boji nas 112 organiziranih kmetov bolj kot svojih sedem rogatih hudičev. Ako je gospodu naša župnija res na slabem glasu, naj prosi drugam. Na slab glas spravljajo našo župnijo kvečjemu politikujoči gospodje. Drugi dopis od tam so nam poslale neustrašene ženske, ki stoje neustrašeno ob strani svojih mož ter se ne boje to povedati gospodu očitno, kadar grdi našo stranko. V dopisu poročajo, da jih zbira gospod v zaduhlih prostorih pri zaprtih vratih. To kaže njegovo slabo vest. Sicer so pa le redke, ki bi verjele njegovim čenčam. Dobrika se nam, obeta nam volilno pravico, še za ministre nas menda misli narediti, med tem pa je došla iz Beograda vest, da se je njihov voditelj dr. Korošec odrekel zahtevi po ženski volilni pravici, samo da ga obdrže za ministra. Torej sama farbarija! Me žene in dekleta gremo s tisto stranko, kjer so naši možje in bratje.

(Iz Rogine pri Zibiki) nam piše zaveden kmetski sin, da se vsi pametni možje in fantje zbirajo pod novoustanovljenim krajevnim odborom, čeprav jih plaši klerikalni župan z vojaško suknjo. Ako bo domovina klicala, ne boje se niti vojaške suknje, toda zaenkrat se je treba mobilizirati za bližajoče se volitve, da prevržemo trhle županske stole ter posadimo na nove sedeže može iz naših samostojnih vrst.

(V Jarenini) smo imeli sedaj misijonsko pobožnost. Gospodje so se precej dostojno držali, le proti koncu so začeli s politiko. Svarili so pred čitanjem slabih časopisov, a povedali niso, kateri slabi časopisi so jim v mislih. Vsled tega je treba, da storimo to mi, če se hočemo ravnati po teh navodilih. Pri nas se čitata „Slovenski gospodar“ in „Kmetijski list“. Drugih listov tukaj ni. Vsak razsoden človek mora spoznati, da slab, nekrščanski časopis je „Slovenski gospodar“. Kristus je učil: „Ljubi svojega bližnjega“, „Slovenski gospodar“ pa v vsaki številki na najumazanejši način zaničuje in zmerja ljudi ,ki niso v njegovi stranki. Kristus je tudi ukazal svoje sovražnike ljubiti, „Slovenski gospodar“ pa še hvali voditelje svoje nekrščanske stranke, ki so zločinsko pretepli zborovalce drugega mišljenja na shodu pri Sv. Kungoti. „Slovenski gospodar“ je prinesel dolg članek z napisom: **„Samostojni krvavo tepeni“.** Je li to krščansko? Pravi krščanski časopis pri nas je edino **„Kmetijski list“**, ki uči: **„Kar je bilo, pozabimo, odpustimo si, bodimo edini, napravimo mir med sabo“.** Zatorej bi po navodilih misijonarjev ne smeli čitati nekrščanskega „Slovenskega gospodarja“. Jareninčani, ubogajmo misijonarje in zavržimo slab časopis, t. j. „Slovenskega gospodarja“, naročimo pa vsi dobri krščanski „Kmetijski list“!

(Iz Slovenskih Goric.) (Za Veliko noč SLS. in njeni KZ.) Gospodje veliki pismarji v tiskarni sv. Cirila v Mariboru, posluh! Dasi sem prepričan, da je za vas vsak pošten opomin zaman, vsaka beseda bob v steno, vendar se vam hočem (kot bivši vaš pristaš in sedanji vaš „ljubimec“) zahvaliti za vaše lažihimne, ki jih spevate na moji osebi in naši SKS. Štejem si v veliko čast, da me tako visoko proslavljate in da vidite v moji osebi kar dve: enega Žnuderla in enega Schnuderla. Ako nočete biti lopovi in podli obrekovalci, spravite na dan le eno od moje roke napisano stvar, na kateri sem se podpisal drugače nego **Žnuderl!** Ljudje, ki me kot svojega bivšega pristaša osebno dobro poznajo, si drznejo uganjati burke, ki so skozinskoz samo gola satanska hudobija. Ne bojte se, gospodje, da se jaz pri tem razburjam! Vaše podlo obrekovanje mi služi le v občno spoštovanje in v reklamo za SKS., katere organizator sem. Dokažite, kje in kdaj smo imeli tajni sestanek jaz, dr. Koderman, profesor Voglar, Mermolja in Hajnik iz Pesnice in kje imate kako pričo za to, kako smo sklepali o sredstvih za

pobijanje klerikalizma itd. Ako me je kdo videl govoriti z gospodom profesorjem Voglarjem, naj ve, da je šlo za stanovanske stvari in za nič drugega. Zakaj lažete, hinavci? Recite raje, da vas peče vaša z grehi preobložena vest! Očistite si jo sedaj ob velikonočnem času! Je li političen boj (za korita) altar, kateremu ste se posvetili? Zakaj ščuvate kristjana na kristjana, da se pobijata na duhu in telesu? Je li to Odrešenikova zahteva? Zakaj ne poveste, da je le vaša **„vera v korita“** v nevarnosti. Če se ne damo od nobenega gospoda doktorja in od nobenega gospoda duhovna politično voditi, zaradi tega naša vera v Boga še ne more biti v nevarnosti. Saj je vendar ljudstvo stranka, ne pa trije, štirje ljudje, ki so v odboru. Naše kmetsko ljudstvo je zares bogaboječe. Kako naj bi bila potem njegova stranka neverna? Dandanes se pač vsakdo zaveda, da hoče biti gospod frakar komandant tam, kjerkoli je kakšno korito. Ker se vam pa vodilna mesta v SKS. ne zaupajo (kar ste sami zakrivili), se pa hudujete po zverinsko. Mi nismo proti vašemu prevzvišenemu poklicu kot takemu, toda vi ste proti nam! Ali mislite, da ima sin (duhoven) že višjo oblast nad očetom in ga ne briga četrta božja zapoved. Ali dado naši kmetje sinove študirat v bogoslovje zato, da protestirajo proti osamosvojitvi in svobodi svojih staršev ter jih tako na umeten način tišče v suženjstvo gospodskih ali celo socialističnih strank? Vsak stan bodi čislan, v kolikor se vrednega izkaže, a suženjstvo je minulo! Dunaj vam je varoval korita, toda v Jugoslaviji so vam razbita. — **Konrad Žnuderl.**

(Iz Prekmurja.) Pred državnim preobratom se niso zanimali prekmurski Slovenci mnogo za politiko. Tisočletno suženjstvo pod madžarskim jarmom jih je politično popolnoma ubilo in ta blagi narod je bil pač Madžarom zvesti hlapec. Grofi in notarjuši (državni občinski tajniki) so imeli v deželi glavno besedo in gorje tistim, ki so mislili s svojo glavo proti koristim teh mogočnežev. Ob volitvah ni prišlo ljudstvo nikdar do svoje volje. Kogar je gospoda zaukazala voliti, ta je bil tudi izvoljen. Zato je narod v Prekmurju politično še nezrel, čeravno je drugače priden, varčen, nadarjen in napreden. Palice, s katero so ga Madžari tepli, se je tako privadil, da je tu še mnogo takih, ki si jo želijo nazaj. Po preobratu so nastopili za Prekmurje težki dnevi. Madžarski nacionalisti, socialisti in boljševiki so spravili ljudstvo do obupa, vsled česar je z veseljem pozdravilo Jugoslovane, ki so jih rešili neprestanih muk. Na shodih se je pričelo polagoma ljudstvo dramiti in vnemati za ljubezen do svojih bratov iz ostale Slovenije, o katerih niso Prekmurci doslej nič vedeli. Niso znali, da se nahaja južno od Mure tako velik slovenski narod, ki sega do morja. V madžarskih šolah so jim pač govorili o kranjskih rešetarjih, nemških Štajercih in primorskih Italijanih, da bi pa bival tod isti narod kot v Prekmurju, tega jim niso povedali. So se pač bali, da bi tudi prekmurski Slovenci prišli do pravega spoznanja. Sedaj šele sprevidevajo tudi Prekmurci, da so tudi oni del slovenskega naroda in zato se oklepajo vedno tesneje naše matere Jugoslavije. Žalibog pa so začeli nekateri naši krivi proroki skupno nadzorno delo izkoriščevati sebi v prilog. Narod hočejo spraviti na hinavski način pod klerikalno oblast. Pod krinko vere hočejo narod plašiti, kakor so ga plašili prej notarjuši pod krinko madžarske države, da ne sme misliti s svojo glavo. V suženjstvu naj bi ostali še vedno. Ne rečem nič, ako bi bili ti gospodje vneti za narodni blagor. Večina prekmurskih klerikalcev je pa madžarskega rodu in mišljenju. Kam bi vodili ti naš narod, vemo! Pač pod madžarso palico! Ker ljudstvo to spoznava, zato noče več slišati niti o župniku Kleklu, ki je voditelj tega gibanja, niti o njegovi „Kmetski zvezi“. Njegovo delo je rodilo v narodu nevoljo. Protestanti so bili že prej njegovi nasprotniki, a sedaj je tudi med katoličani skoraj vse proti njemu. Zato bi priporočali gospodom, ako imajo kaj ljubezni do Boga, naj ne vlačijo vere v politiko. Tukajšnje ljudstvo je bilo in je še vedno jako verno, da bi se pa pustilo od gotovih gospodov zaradi njihovih sebičnih namenov komandirati, tega pa ne. Duhovni naj delujejo skupno z narodom, ker je to celo njihova dolžnost, in kmetje jih bomo kot naše soboritelje in pomočnike spoštovali. Ne moremo pa odobravati dela tistih, ki pravijo, da se mora samo tisto izvršiti, kar spoznajo oni za pravo. Izkušnje zadnjih let so nas kmete žalibog poučile, da ni dobro poverjati popolnoma svoje usode drugim in naj bodo to tudi duhovni. V samopomoči je naša rešitev. Ker je začel tudi prekmurski kmet spoznavati, da pride le tedaj do veljave in moči, ako si bo sam urejeval svoje stališče, pričel se je tudi on organizirati in se oklepati naše „Samostojne kmetijske stranke“ in zavračati „Kmetsko zvezo“, ki jo organizira prej omenjeni gospod. „Kmetijski list“ je najbolj priljubljen in kmalu bo tudi najbolj razširjen časopis v Prekmurju.

Pismo iz Amerike.

Kako presojajo položaj v naši državi rojaki v Ameriki, pove nam nastopno pismo, ki ga je pisal strokovni inženjer Ivan Bernik svojemu sorodniku, našemu vzornemu somišljeniku. Iz pisma povzamemo sledeče glavne misli:

„Ljudstvo se mora zbuditi, dvigniti in pomendrati današnji sistem politične in industrialne sužnosti. Kmet in delavec se morata združeno boriti napram današnjim izkoriščevalcem. Vsekakor je treba doseči sporazum med kmetom in delavcem. Zavedati se moramo, da kmet in delavec sta glavna stebra, ki vzdržujeta svet. Brez teh dveh bi ne bilo krasnega polja, veličastnih palač, ogromnih strojev, parnikov itd. Zavedajmo se, da brez kmeta in delavca svet ne more napredovati, niti ne more že storjeno obstati. Vkljub tej resnici pa sta kmet in delavec najbolj prezirana, zaničevana in zatirana.

Dvignimo se združeno, raztrgajmo suženjske vezi in okove, osvobodimo se! Pokažimo, da smo resnični vladarji zemlje, da se od naših žuljevih rok mastijo in debelijo nikdar siti profitarji. Povejmo jim, da je za pijavke prišel konec in obračun, kar pomeni za nas začetek svobode in srečnejše bodočnosti. Kmet in delavec morata priti do veljave in spoštovanja po zaslugah dela.“

K temu pismu je pristavil prejemnik sledeče lepe nauke: „Da bomo stali vztrajno v bojnih vrstah za naše dedne pravice in za drago svobodo, moramo se zavedati velikanske večine našega stanu. Delati moramo z vsemi silami na to, da se ta velika stanovska masa združi v naši edini stanovski in politični organizaciji. Nikdar in nikjer ne smemo dopustiti, da bi naše vrste trgali in mrcvarili razni volkovi, oblečeni v ovčje kožuhe ter nas še v bodoče uspavali s praznimi političnimi frazami. Trd in neizprosen boj ter vztrajno delo, zamišljeno na temeljih pravice in resnice nas more rešiti ter nas privesti v pravično svobodo in boljšo bodočnost. Zavedajte se tovariši kmetje, da stojite s svojo SKS. na zdravem in zanesljivem programu. Naši ameriški rojaki gledajo s ponosom in navdušenjem na našo borbo za politično samostojnost in neodvisnost ter nam kličejo: Razmišljajte, delajte in ne odlašajte!“ **A. B.**

Pokrajinske vesti.

(Veselo alelujo želita vsem somišljenikom in prijateljem našega zdravega gibanja tajništvo SKS. in uredništvo „Kmetijskega lista“.

(Našim naročnikom!) Uredništvo „Kmetijskega lista“ vam javlja žalostno novico, da bo moralo s prihodnjo številko skrčiti list na štiri strani, ker je pomanjkanje papirja čim dalje večje. Storili bomo vse, da dvignemo list sčasoma zopet na osem strani, četudi v nekoliko manjši obliki. Seveda bomo prisiljeni tudi naročnino nekoliko dvigniti, kar so storili že vsi drugi časopisi. Sedanja naročnina ne krije niti polovice dejanskih stroškov ter sploh ni v celi Jugoslaviji tako cenega časopisa. Dopisniki naj računajo z našim pičlim prostorom.

(Naše dopisnike prosimo,) naj pošiljajo poročila tako, da jih dobi uredništvo najpozneje v ponedeljek, ker v torek se list zaključi in začne tiskati. Daljša poročila in dopise pa mora imeti uredništvo že v soboto v rokah. Sploh prosimo kratkih poročil, ker dolgovezna se morajo krajšati ali odlagati.

(Draženje mleka.) Kmetica iz ljubljanske okolice nam piše: „Slovenec“ skoraj vsak dan z nekakim zadovoljstvom poroča, da je policija to ali ono kmetico obsodila, ker je prodala liter mleka za 4 K 40 v. Isti ljudje, ki s prikrito škodoželjnostjo pišejo take stvari v „Slovencu“, obetajo na shodih ženam in dekletom volilno pravico in druge dobrote. Ravno isti ljudje imajo vso moč pri deželni in osrednji vladi, a se ne ganejo v obrambo kmetov. Ali je cena 4, tudi 5 K za liter mleka res oderuška? Pred vojno je veljal liter mleka res samo 20 vinarjev, tako da smo dobile za 100 litrov 20 K. Toda za 20 kron so se lahko kupile 4 čedne rute za na glavo. Danes pa velja taka ruta 400 do 500 K. Kilogram sladkorja je veljal 80 vinarjev, torej smo dobile za 4 litre mleka 1 kilogram sladkorja. Danes pa velja 1 kilogram sladkorja do 50 K, torej več kot 10 litrov mleka. Ravno isto je s cenami petroleja, kave in drugih življenskih in gospodarskih potrebščin. Kaj nam torej pomaga, ako nas doma na shodih „farbate“ z volilno pravico, v mestu pa se tiho smejite, ako nas zapirajo. To bi prav lahko zabranili, ker imate vso moč in oblast v Ljubljani in Beogradu. Toda za kmeta imate le namazane jezike, srca pa ne. Zato gremo vse pametne žene in dekleta tja, kjer so naši možje in bratje, t. j. k „Samostojni kmetijski stranki“, ki dela res za kmeta ter bo delala še bolj, ko pride potom volitev do odločilne besede.

(18 vagonov prasičev za Italijane) ima pripravljenih znani trgovec Predovič v Ljubljani. Prav nič ne dvomimo, da mu bo vlada dala izvozno dovoljenje, dasi mestno prebivalstvo nima najpotrebnejše zabele.

(Splošna demobilizacija.) Regent Aleksander je podpisal ukaz za splošno demobilizacijo. Pod orožjem ostanejo le najmlajši letniki. Ker sta istočasno sklenili splošno demobilizacijo tudi Italija in Rumunija, je menda upanje, da se med temi tremi državami v najkrajšem času doseže sporazumljenje ter so vojske v doglednem času izključene.

(Zopet štrajki.) Voditelji socialističnih delavcev napovedujejo splošen štrajk, ako delodajalci ne ugodijo vsem zahtevam delavcev. Da pa so njihove zahteve vsekakor pretirane, tudi z ozirom na velikansko draginjo, o tem priča zahteva stavbnih delavcev (zidarji, tesarji i. dr.), ki zahtevajo po 12 K za uro, t. j. 96 K za osemurno delo.

(Od kod imajo naši komunisti toliko denarja?) Komunisti pravijo, da zastopajo najrevnejši proletarijat. Komaj pa so pri nas ustanovili svojo stranko, že so kupili v Ljubljani Recharjevo palačo za 480.000 K, sedaj pa iščejo za nakup tiskarno, pa naj velja kar hoče.

(Velikanski požar v Dvorski vasi pri Velikih Laščah.) V noči med 22. in 23. marcem je nastal v Dvorski vasi pri Velikih Laščah velikanski požar, ki je 12 posestnikom upepelil do tal 24 poslopij. Ponesrečenci so rešili le sebe in živino, vsa živila, orodje in vso opravo je uničil požar; obleke so rešili le neznaten del. Ljudje so brez vsakih sredstev in v vsem navezani na tujo pomoč. Njih beda je še večja, ker je tu splošno pomanjkanje živil in krme. Izvedenci so cenili škodo na 1,065.000 K; zavarovani so samo za 12.000 K. Požar je nastal po neprevidnosti neke žene, ki je zakurila v peči že več let zapuščene lesene hiše. Nato je šla v svoje prejšnje stanovanje. Sosedje so zapazili ogenj, ko je bila že vsa hiša v plamenu. Dogajali so se pretresljivi prizori. Nekateri so silili v ogenj, ker jim je bilo uničeno vse premoženje. V nekaj urah so postali popolni siromaki. Pomoč je res nujna; ponesrečenci so z ozirom na neugodni letni čas veliki reveži. Podpisana se v imenu „Pomožnega odbora za pogorelce v Dvorski vasi“ s sedežem v Velikih Laščah obračava na vsa dobra srca, da pomagajo pogorelcem na kakršenkoli način. Denarni prispevki naj se pošiljajo na imenovani odbor. Sprejmemo s hvaležnostjo vsak najmanjši dar. — Za odbor: **J. Ramovš**, predsednik, **Fr. Peček**, tajnik.

(Novi okrajni glavarji.) Vodja okrajnega glavarstva v Črnomlju Sima-Gall je prideljen v Novo mesto. Vodstvo okrajnega glavarstva v Črnomlju je prevzel ljutomerski vodja Gregorin, a v Ljutomer je prišel dr. Vavpotič iz Novega mesta.

(Umrl je) dne 22. marca v Makolah po daljši bolezni g. župnik Lendovšek. Bil je zlatomašnik in je vodil makolsko župnijo 37 let.

(Shodi posavskih kmetov) dne 25. m. m. v Zakotu, Dobovi in Krški vasi, na katerih se je govorilo o ustanovitvi sladkorne tovarne v Posavju, so se prav dobro obnesli. G. Fran Malasek,

strokovni učitelj na grmski kmetijski šoli, je prav poljudno popisal, kako klaverne razmere so bile tudi na Češkem, predno se je vpeljala sladkorna industrija in kako so si potem s sejanjem sladkorne pese pomagali češki kmetje in kako se je razširilo vsled sladkorne industrije blagostanje po vsi deželi. Pojasnjeval je podrobno vse koristi, katere ima kmet vsled sejanja sladkorne pese in iz sladkorne tovarne. Končno je poučil kmete, kako je ravnati s sladkorno peso. Kmetje so bili g. predlagatelju zelo hvaležni za njegovo predavanje ter so sklenili, da se ne bodo poprijeli le sami sejanja sladkorne pese, marveč tudi, da bodo svoje sosede pridobili zato. Mnogi kmetovalci so naročili že letos seme sladkorne pese in si bodo mogli v jeseni napraviti za svoje domače potrebe nadomestek za sladkor, t. j. svoj domači sirup. Poučni in stvarni govor strokovnega učitelja g. Frana Malaska priobčimo v kratkem ter na željo mnogih kmetov tudi recept, kako se dela iz sladkorne pese sirup.

(Ciganska nadlega.) V kamniškem okraju se pojavljajo ciganske tolpe. Varnostni organi, skrbite, da pridejo ti delomržneži na varno, a ne v zapor, ampak v prisilno delavnico in na polje.

(V šoštanjskem okraju) se je začelo lepo zanimanje za našo „Samostojno" Krajevni odbori so se ustanovili v Šoštanju (predsednik župan Fr. Apat), v Zavodnem in Belih vodah. Trdno upamo, da jih bodo posnemale vse občine v okraju.

(Upor nemških kmetov na Štajerskem.) Zaradi prisilne rekvizicije so se spuntali kmetje ob naši demarkacijski črti pri Cmureku in Obrajni. Dobro oboroženi so se navalili na orožnike ter jih razorožili. V bojih je padlo na obeh straneh blizu 50 oseb. Drugi dan so v Obrajni ustrelili 15 kmetov po prekem sodu. Kmete je baje nahujskal k uporu grof Stürgkh, a orožje so imeli od lani, ko so jih nemške oblasti skrivaj oborožile proti nam.

(Tovarna za usnje in čevlje) se ustanovi v najkrajšem času v Ptuju. Tovarno ustanovi domača delniška družba, ki je že kupila Pirihovo usnjarno.

(Avstrija rekvirira živila) tudi na Koroškem v B-pasu. Rekvirira se s pomočjo vojaštva, zato bo tudi tam skoraj gotovo tekla kri.

(Iz Št. Lenarta nad Laškim) smo prijeli dva dopisa. V enem dopisu protestirajo kmetje Žigonske vasi proti pohvali v „Slovenskem gospodarju", češ, da je to zgledna vas, ker je primožena hči znanega „zvezarja" naberačila med vaščani neko vsoto za „Kmetsko zvezo". Kmetje so se s par kronami ženske odkrižali, češ, dal sem za „babjo zvezo", toda v srcu ostanem neodvisen kmet. — Drugi dopis zavrača nesramne osebne napade „Slovenskega gospodarja" na naše pristaše, posebno na tovariša Pušnika. Mazači za „Slovenski gospodar" niso vredni časti, da bi se z njimi bavili. Resnicoljubnost teh dopisunov itak pozna vsak pameten človek. Vseh grehov in vseh nesreč morajo biti povsod krivi „Samostojneži". Tako vsaj trdijo tisti, ki bi nas morali učiti ljubezni do bližnjega.

(Iz Slovenske Bistrice) nam pišejo: „K m e t s k a z v e z a" i n n e m š k u t a r i j a. Klerikalci zadnji čas nimajo proti „Samostojni kmetijski stranki" nobenega pravega orožja in nam zato po svojih časopisih in na shodih očitajo nemškutarje. Tudi na svojem ponesrečenem shodu v Slovenski Bistrici so nas hoteli s tem blatiti. Ta njihova predrznost je tem grša, ker je bil oder krog predsedniške mize poln bivših nemškutarjev in celo predsedoval je njihovemu „taboru" bivši Štajercijanec Safošnig, ki se še sedaj tako podpisuje, klerikalci pa so ga prekrstili v Zafošnika. Bogati mesar Gril, ki je kmetom žugal z odra, pa je bil svojčas najmočnejši steber bistriških Nemcev in — soustanovitelj ter delničar akcijske družbe ptujskega „Štajerca". Tretji glavni steber bistriških klerikalcev — trgovec Pintar — pa je bil celo zastavonoša „Turnvereina" in bistriški nemškutarji še sedaj kažejo fotografijo tega klerikalnega rodoljuba z nemško zastavo. — Najčednejša zvezda naših klerikalcev pa je vsekakor debelušni zidar Stupan, ki so si ga postavili za stražo generalov na odru. Mož je občinski sosvetnik, pa bo dobil sedaj kot tak za posredovanje prodaje mestnih vojašnic krog 25.000 K provizije. In s takimi značaji bi se radi klerikalci pod krinko „Kmetske zveze" borili proti slovenskim kmetom. Pa tudi taki generali vas ne bodo rešili pogina, to boste v kratkem videli, ko bomo mi stopili na plan!

Politične vesti.

(Poziv vsem političnim strankam.) Jugoslovani, zbrani dne 19. marca v Velikovcu na ustanovnem občnem zboru „Jugoslovanske Matice", prosijo in rotijo vse politične stranke, naj opuste za sedaj vse medsebojne boje in z združenimi silami omogočijo močnemu parlamentu v sedanjem odločilnem času ugodno rešitev naših mej.

(Nepristranske vlade ne marajo.) Kakor znano, je pošten dalmatinski rodoljub dr. Smodlaka predlagal, naj se strankarsko ministrstvo Protić-dr. Korošec preosnuje tako, da bodo v njem zastopane vse stranke, a ministrski predsednik in minister notranjih zadev naj bodeta moža nad strankami. Vladajoča večina je ta pameten predlog odklonila. Vsled tega se je sedaj dr. Smodlakova skupina združila z demokrati v boju proti trmasti vladi. Skoraj gotovo bo morala Protić-dr. Koroščeva vlada odstopi. Potem bodo poskusili še enkrat sestaviti vlado iz vseh strank. Ako se pa to ne posreči, sestavi se vlada iz uradnikov, ki bo odobrila volilni red ter takoj razpisala volitve.

(Poslancem je samo za dijete.) Naš parlament je počival celi teden. Pričakovali smo, da so se poslanci pošteno odpočili, zato bodo prišli polnoštevilno k seji ter se resno poprijeli dela. Toda k seji dne 24. m. m. je prišlo le — 15 poslancev, vsled česar je bila seja seveda nesklepčna ter se je odgodila. Kadar izplačujejo dnevnice, takrat pridejo poslanci polnoštevilno v Beograd. Riba pri glavi smrdi.

(Vlada nima več živeža.) Naš prehranjevalni minister razglaša, da nima nikakih živil, zato se naj oblasti in zavodi ne obračajo več nanj. Posebno Slovenija lahko pride v hudo krizo.

(Jadransko vprašanje zopet odloženo.) Angležem in Francozom dela prevrat na Nemškem toliko skrbi, da je vrhovni svet odložil razprave glede Jadrana na nedoločen čas.

(Naš parlament za naše morje.) V seji dne 27. m. m. je podal predsednik narodnega predstavništva dr. Pavlović v imenu vseh strank izjavo, v kateri se zahtevajo vse pokrajine Primorja in Dalmacije za Jugoslavijo.

(Češkoslovaški konzulat v Ljubljani.) Za generalnega konzula Češkoslovaške v Ljubljani je imenovan dr. Otokar Beneš.

(Še vedno barantajo za nas.) Rumunska vlada razglaša, da je najvišji zavezniški svet zopet izpremenil naše meje v Banatu tako, da je prisodil mesti Vršec in Bela cerkev Rumuniji.

(Radić zopet zaprt.) Stjepan Radić se je znal hrvatskim kmetom usiliti za voditelja, dasi so njegovi politični nazori skrajno nevarni edinstveni državi. Prejšnja vlada ga je vsled tega držala v zaporu. Ko pa je nastopila radikalno-klerikalna vlada, se je hotela kmetom prikupiti ter je Radića izpustila. Ta je takoj sklical shod v Sisku, kjer je priporočal ruske boljševike in republiko za Hrvatsko. Nova vlada je bila prisiljena, da je tega nevarnega hujskača spravila znova pod ključ.

(Italija v škripcih.) Italija je popolnoma odvisna od milosti Amerike tako glede živeža, kakor tudi v denarnem oziru. Vse to ve najbolje Wilson sam, zato hoče trmaste Italijane od te strani omehčati. Amerika je sedaj odklonila plačila v lirah ter odločno zahteva, da se morajo vsi italijanski računi plačevati le v dolarjih, in sicer v New Yorku. V Italiji je za živila, posebno za meso tako trda, da so celo v zasedenem ozemlju za Veliko noč uvedli pet brezmesnih dni.

(Ali so se res Italijani iztreznili?) Italijanski ministrski predsednik Nitti je izjavil v parlamentu, da hoče Italija rešiti Jadransko vprašanju v duhu pravičnosti. Ko bodo določene meje, bodo Italijani s trgovinskimi pogodbami in iskrenimi kulturnimi odnošaji ustvarili tesne zveze z Jugoslavijo. — Mi v ta duh pravičnosti prav nič ne verujemo. Nitti govori tako le iz strahu pred neizprosnim Wilsonom. Duh pravičnosti bi zahteval, da se Italija umakne z naše zemlje in s tostranskega Jadranskega obrežja sploh, potem šele bi mogli govoriti o prijateljstvu. Z roparjem, ki nam je udrl v hišo, pa vendar ne bomo sklepali prijateljstva.

(„Julijska Benečija" je sita Italije.) V Trstu so začeli Italijani, posebno trgovski krogi, širiti propagando, da se takozvana „Julijska Benečija" (kamor spadajo vsi naši zasedeni kraji) odcepi od Italije ter dobi avtonomijo. Pametni Italijani vidijo, da bi le na ta način bilo mogoče rešiti Trst gospodarskega propada.

(Italijanski katoliki za ruske boljševike.) Katoliška ljudska stranka je imela v Bergamu shod. Zborovalci so zahtevali razdelitev zemljišč ter odposlali pozdrav voditelju ruskih boljševikov Leninu.

(Še Madžarsko moramo zalagati z živežem.) V Beogradu je sklenjen dogovor, da dobavi naša država Madžarom 2000 vagonov koruze in 2000 vagonov pšenice za industrijske izdelke. Ali imamo res še vedno preveč žita? Pri nas občutimo baš nasprotno.

(Avstrijski klerikalci za Habsburžane.) Na katoliškem shodu na Dunaju dne 25. m. m. je govoril neki grof Wälterskirchen: „Slavni, pobožni Habsburgovci so morali pobegniti iz domovine. Še na predvečer so pobožno molili." — Govornik pa ni povedal, da so molili in —morili. Sploh se v Avstriji močno širi propaganda za obnovitev monarhije.

(Umrl je) na Dunaju princ Lichtenstein, bivši vodja krščanskih socialistov in deželni maršal.

(Madžarska ostane kraljestvo.) Madžarska vlada razglaša, da na Madžarskem nista odpravljena kraljevsko dostojanstvo in kraljevska oblast, zato tudi ostane državni grb krona sv. Štefana. — Ta razglas kaže, da se misli nasilnik Horty dati kronati za madžarskega kralja, čeravno zahtevajo sosednje države, naj se jim izroči zaradi številnih grozovitosti, ki jih je zakrivil kot avstrijski admiral med vojno.

(Boljševizem v Nemčiji.) Vojaško revolucijo so na Nemškem sicer zatrli, toda položaj je čim dalje bolj podoben zmedenim razmeram v Rusiji, Nemški boljševiki so zasedli vse večje industrijske kraje. Neprestano se vrše boji med rdečo armado (revolucionarnimi delavci) in vladnimi četami. Samo v Gothi so imeli delavci 1000 mož izgube. Najbrže pride na krmilo delavska vlada.

(Turki morajo iz Evrope.) Predsednik Wilson je poslal zaveznikom zahtevo, da se morajo Turki spoditi iz Carigrada.

(Za življenje v Švici) potrebuje dnevno Amerikanec par dolarjev, Francoz 15 frankov, Italijan 100 lir, Prus 300 do 400 mark, Čehoslovak 500 kron, Jugoslovan 700 do 800 kron, avstrijski Nemec pa najmanj 2000 kron. Lahko si torej mislimo, kakšno premoženje je odnesel iz dežele dr. Šusteršič, da lahko brezskrbno živi v tej dragi državi.

Naš „Ekonom".

Pravila „Ekonoma" je ministrstvo za trgovino in industrijo z odlokom z dne 13. februarja 1920., št. 164, potrdilo in odobrilo. Pravila so sedaj natisnjena in tvorijo lično knjižico. Dobivajo se brezplačno pri „Ekonomu" v Ljubljani, Sodna ulica št. 3. Iz pravil je razvidno, da jamčijo člani-delničarji le z delnico, oziroma s tistim zneskom, ki so ga vplačali na delnice, in za nič drugega. Več o tem v eni prihodnjih številk.

Blago, pred vsem koruzo, sol, otrobe, oves itd. ima „Ekonom" stalno, moko pa vsled velikega pomanjkanja na trgu le od časa do časa v zalogi. Krajevni odbori, ki še niso naznanili „Ekonomu" svojega naročevalca, naj store to čim preje, da ne bo zlorabe.

Glede **cementa** bomo poročali v prihodnji številki, istotako glede orodja i. dr.

Delnic „Ekonoma" je še nekaj na razpolago ter naj se zanesljivi naši ljudje oglase čim preje zanje, oziroma naj zahtevajo take položnice od „Ekonoma", s katerimi se vplačujejo delnice. Na eno položnico naj vplača le ena oseba, in ta kolikor delnic hoče (za deset delnic, n. pr. desetkrat po 200 K, t. j. 2000 K), potrdilo pa naj dobro spravi. Sredi meseca maja nameravamo sklicati ustanovni občni zbor vseh delničarjev, da si izvolijo vodstvo „Ekonoma" za vso poslovno dobo. Čim hitreje se bo podpisovalo, tem preje bo občni zbor.

Kmet, ki nasprotuje naši stranki, pljuje v lastno skledo.

Napredujmo v kmetijstvu!

Naše kmetovalce opozarjamo na uvodni članek v „Kmetovalcu" št. 5 pod naslovom „Pot k blagostanju itd.", kjer g. Gustav Pirc jasno in drastično premotriva napake našega obdelovanja njiv.

Poudarja, da preveč nazadnjaško orjemo in pridelke obdelujemo, zaradi česar rabimo veliko delovnih moči itd.

Jaz kot tujec sem začel takoj na prvi njivi na Kranjskem s praktičnim delovanjem moderno kulturo in imel z ozirom na druge kmetovalce podvojene uspehe že prvo leto.

Tujcu ne sme iti k srcu, ako sliši: „Ta je norec in nič ne zna". Delo in uspeh nam pokažeta, kdo ima prav in kdo ne.

Konkurenca, sila, lakota in pomanjkanje dragih delovnih moči nas bodo naučile umnega gopodarstva!

Tujec ni povsod dobrodošel, ampak ljudje dela, nesebičnosti in v vsakem oziru značajni strokovnjaki morajo biti tudi dobrodošli.

Kultura narodov se širi z medsebojnim spoznavanjem narodov in ne samo v domači hiši; zato se mora vsak narod tudi od tujcev učiti in svojo kulturo na tak način brusiti.

Zato me veseli, da g. Gustav Pirc priznava tujcem upravičeno grajanje tukajšnjega poljedelstva v nekaterih ozirih.

Preberite vsi, ta važen članek in vzemite si ga k srcu!

Je lep, samo to napako ima, da ni izšel že davno prej.

Agrarec.

Konserviranje jajc.

Jajca so za prehrano ljudstva zelo važno sredstvo. Poraba jajc je skoro skozi vse leto enakomerno velika, proti temu je produkcija jajc (nesnost) neenakomerna in odvisna od različnih vremenskih vplivov in letnih dob.

Ako kokoši spomladi in poleti veliko neso, neso tem manj pozimi. Sveža jajca so zato pozimi, ko jih je malo, zelo draga in mnogo iskana.

Ker se jajca v svežem stanju rada pokvarijo, rabimo različna konservirana sredstva, ki jih pred pokvarjenjem varujejo.

Posebno radi konserviramo jajca v poletnem času za zimo, ko jih primanjkuje in kokoši malo ali nič ne neso.

Jajca konserviramo na razne načine, in sicer uporabljamo pri konserviranju jajc za domačo porabo priproste načine, pri večjih konserviranjih pa načine, sloneče na znanstveni podstavi.

Poglavitna pravila pri konserviranju jajc so ta-le:

1.) Za konserviranje je treba porabljati samo sveža jajca, ki so kvečjemu le nekoliko dni stara.

2.) Preprečiti se mora dostop zraka v notranjost jajc, ker škoduje kisik najbolj jajcem.

3.) Jajca je treba tako vlagati, da jih ne pride preveč skupaj, ker drugače se rada segrevajo.

Najbolj razširjen in najbolj uporabljevan način konserviranja jajc je shranjevanje v apneni vodi. Apnena tekočina prepreči izhlapevanje jajčne vsebine in zamaši luknjice v jajčni lupini. Tako konservirana jajca se obdrže v dobrem stanju po nekoliko mesecev. Pri konserviranju z apneno vodo radi tožimo čez to, da imajo jajca neprijeten apnen duh. Temu se da odpomoči s tem, če pridenemo apneni tekočini 5 % soli.

Podobno kakor v apneni vodi je mogoče konservirati jajca v raztopini vodnega stekla (1 del vodnega stekla na 9 delov mrzle vode). Tudi raztopina salicilove kisline, in sicer 20 gramov na 1 liter vode, je priporočljiva. Opisani načini vlaganja jajc so le takrat dobri, ako hranimo jajca v mrzli kleti z enakomerno toploto in ako postavimo jajca z zračnimi mehurji navzgor (tako, da je ozki, špičasti del jajca obrnjen proti dnu posode).

Jajca se dado za daljšo dobo jako dobro konservirati, če jih namažemo s tolščo, vazelinom, parafinom i. dr., ker te tvarine zapro luknjice jajčje lupine in ne puste vlage ne vun ne notri. Taka jajca se potem vlagajo v kako suho in rahlo snov, kakor v žaganje, žito, pesek ali ogljen prah. Seveda zahteva tak način sicer več truda in bi se v velikem ne izplačal.

Najvažnejši način vlaganja je konserviranje z mrazom. Jajca, ki morajo biti sveža in čista, se vlože v posebne zaboje, katere se zabije in spravi v hladilnice. Najprikladnejša toplota je 0° do 1° C. Toplota v hladilnicah mora biti vedno enaka. V najnovejšem času konservirajo tako jajca v Ameriki, Nemčiji, Švici, na Laškem in Francoskem. Pri enostavnem načinu konserviranja z mrazom ostanejo jajca popolnoma zdrava pet do šest mesecev.

Najnovejši način konserviranja jajc, po katerem vzdrže jajca v dobrem stanju po 10 do 12 mesecev, je iznašel francoski inženjer Lescandé. On hrani jajca v prostoru, napolnjenem z ogljikovo kislino in z dušikom, katera vplivata razkuževalno in jih podpira še z mrazom. Stroški za ta način konserviranja niso znatno višji kakor za način konserviranja z mrazom.

Dunajska „Drogisten-Zeitung" prinaša poizkuse o konserviranju jajc v zadnjem času. Jajca so se po osmih mesecih uporabljala. Izmed 100 vloženih jajc je bilo:

	dobrih	slabih
Ovita v papir	20	80
V pepelu	30	70
V otrobih	30	70
V raztopini salicilove kisline	50	50
Namazana s kolodijem (vodnim steklom)	60	40
Namazana s salom	60	40
Namazana z vazelinom	100	—
Namazana z lanenim oljem	100	—
Namazana s tekočim voskom	100	—

Iz tega je jasno razvidno, kateri način je boljši.

Fran Malasek na Grmu.

Gospodarstvo in gospodinjstvo.

(Za ojačenje že obstoječe industrije v Jugoslaviji.) V Ljubljani imamo že več let tovarno za izdelovanje kavine primesi. Ta tovarna je bila doslej navezana na dovoz surovin (cikorije) iz inozemstva, oziroma pred razpadom bivše Avstrije iz drugih delov države. Največ surovin se je dovažalo preko morja in Trsta iz Belgije in Holandske. Če računamo z visoko valuto omenjenih držav in drago voznino ter carino, vidimo, da bi se našemu kmetu izplačalo pečati se s pridelovanjem cikorije in nasvetujemo, da poskušajo še letos na malih parcelah nekaj cikorije sejati in na ta način dognati, s kakšnimi množinami po oralu bo mogoče računati. Obdelovanje je isto, kot pri pesi ali korenju in čas za setev velja celi mesec april. Cikorija uspeva tudi v težki zemlji, toda najugodnejša ji je srednjelahka zemlja. Sklepamo, da bi se obneslo pridelovanje cikorije tudi na barjski zemlji. Listi cikorije so porabni za živinsko krmo. Glede semena se bo treba obrniti direktno na kolinsko tovarno v Ljubljani, ki to seme preskrbi iz Češkega.

(Pozor na izmenjavo stotakov!) Državni uradi bodo sprejemali stokronske bankovce le do dne 10. aprila t. l. Vsakdo naj se požuri, da pred tem časom bankovce zamenja.

(Kam je šlo žito?) Uradno se razglaša, da se je uvozilo v zadnjih petih mesecih na Kranjsko iz Banata in Slavonije 2818 vagonov žita in moke, a danes se tudi uradno razglaša prežalostna vest, da moke ni več. Kam je šla vsa ogromna množina? Mogoče je le dvojno: ali so moko utihotapljali čez mejo ali pa jo brezvestni špekulantje skrivajo.

(Kje je mast, kje so svinje?) V zadnjih mesecih se je uvozilo na Kranjsko skoraj 500 tisoč kilogramov masti in 11.643 pitanih svinj. Kje je vse to blago?

(Cene moki.) Žitni zavod je obvestil svoje odjemalce, da se je cena beli moki zvišala na 14 K, a to na debelo. „Prosta" trgovina bo že poskrbela, da jo bomo morali na drobno plačevati do 20 K. Prijetna Velika noč!

(100 vagonov otrobov) je nakazala centralna uprava „Gospodarski zvezi" v Ljubljani.

(Veliko posvetovanje zaradi draginje) sklicuje deželna vlada na dan 8. t. m. v Ljubljano (deželni dvorec). Razpravljalo se bo o sledečih točkah: 1.) Kako bi se dala omejiti draginja glede živil, splošnih gospodarskih potrebščin, oblačil, usnja, kmetskih gospodarskih potrebščin. 2.) Koliko dobička sme delati trgovec? 3.) Pobijanje tihotapstva in verižništva. 4.) Interpelacije in predlogi. Razprave bodo javne ter ima vsakdo prosti pristop.

(2½ milijarde novih bankovcev) so natiskali dosedaj v Parizu, Zagrebu in Pragi.

(Jugoslovanski kreditni zavod) v Ljubljani (Wolfova ulica) posluje šele nekaj mesecev, a ima že 4 milijone vlog in 23 milijonov prometa.

(Poljski delavci.) V Prekmurju se nahaja par tisoč poljskih delavcev, ki so hodili pred vojno na sezonsko delo po različnih krajih Madžarske. To so v veliki večini dobri, pridni, trezni in zanesljivi delavci. Vsled sedanjih razmer so ti sedaj večinoma brez dela, ker jim je onemogočen prehod čez demarkacijsko črto. Stalno se obračajo zato na državno posredovalnico in prosijo zaposljenja čez poletje, ker jim sicer grozi največja beda. Ker pri nas čez poletje zelo primanjkuje poljskih delavcev, se pozivljejo vsi kmetovalci, ki želijo dobiti take delavce, da se takoj pismeno obrnejo na **državno posredovalnico za delo v Ljubljani,** ter naj javijo koliko delavcev in delavk potrebujejo in koliko mesecev bodo zaposleni. **Pozivljejo se tudi vsa načelništva podružnic, kakor tudi županstva,** da javno razglasijo to objavo.

(Oddaja plemenskih bikov.) „Slovenska kmetijska družba" nam je po sklepu lista prejšnji teden poslala v tej zadevi važno notico. Ker zahteva prijavo najpozneje do dne 31. marca, je tudi za to številko prepozno. Zakaj se nam tako potrebne vesti ne pošljejo pravočasno?

(Plemenski prasiči.) Vnovčevalnica za živino in mast v Ljubljani sprejema naročila na plemenske prasiče. Kupci naj pošljejo pismeno prijavo z obveznostjo, da bodo prasiče tudi res prevzeli. Cena se še ne more sporočiti, a bo zmerna.

(Živinoreja v Sloveniji.) Poverjeništvo za kmetijstvo slovenske deželne vlade je sklicalo 23. t. m. anketo za pospeševanje živinoreje v Sloveniji. Posvetovanja se je udeležilo okoli 40 živinorejcev in živinorejskih strokovnjakov iz cele Slovenije in Prekmurja, a vodil je posvetovanje poverjenik za kmetijstvo. Obravnavale so se točke: 1.) Preskrba potrebnih plemenjakov, 2. licenciranje bikov, 3. sposobnost tujih pasem za naše razmere, razdelitev Slovenije v plemenske okoliše, 4. živinske razstave, 5. sredstva za zboljšanje vzreje, 6. plemenski sejmi, 7. zboljšanje dosedanjih užitkov, 8. živinorejske organizacije (bikorejske in živinorejske zadruge). O vseh točkah je podal izvrstno izdelana poročila živinorejski nadzornik za Slovenijo in Prekmurje gospod Zidanšek. Pri vseh točkah se je razvila živahna debata in dosegel se je v vsem popoln sporazum.

(Obleka bo cenejša?) Ministrstvo za prehrano in obnovo namerava ustanoviti lastne prodajalne oblačil po zelo znižanih cenah. Novico slišimo, a manjka nam vere vanjo.

(Konec „Mlekarske zveze".) „Mlekarska zveza" v Ljubljani se je razdružila ter je v likvidaciji. Likvidator je inženir Ivan Rataj.

(Skočnina za vse državne žrebce) se je enostavno zvišala na 50 K, začenši s 25. marcem t. l.

(Doklade za oskrbo državnih žrebcev) se bodo za to leto znatno zvišale.

(Za zdravljenje obolelih državnih žrebcev,) ki so v osebni oskrbi, plača kmetijski erar dve tretjini stroškov, eno tretjino pa oskrbnik.

(Trgovci, ki hočejo dobiti karbid,) morajo poslati tovarni v Rušah prazne sode, ker tovarni hudo primanjkuje posode.

(Cene mesu v Zagrebu so padle od 40 K na 20 K,) kakor hitro se je zvedelo, da je izvoz živine prepovedan.

(Železnica Ogulin-Gospić) se je otvorila dne 24. m. m. za splošni promet.

(Cene na Dunaju.) Zadnji teden je veljal na Dunaju 1 kg govedine do 124 K, 1 kg ovčjega ali konjskega mesa 88 do 96 K, 1 kg jabolk 22 K.

(Krt v nevarnosti.) Znano je, da je krt za kmetijstvo zelo koristna živalica, ker lovi škodljive črve in ogrce. Ker pa je krtovi kožici poskočila cena od 12 vinarjev pred vojno na 50 K, so ga začeli v Avstriji strastno loviti. Zgodi se, da prinese pastir na Dunaj krtovih kožic za 20.000 K.

V razvedrilo.

(Njena je zadnja beseda.) Bila je žena, ki je hotela vselej imeti zadnjo besedo. (Danes je takih žen žalibog mnogo!) Nekoč jo je hotel mož, ko se je zopet pričela zadirati vanj in se njemu ni ljubilo z njo prerekati, kratko pomiriti s poklonom: „Nič se ne razburjaj, saj vem, da imam najboljšo ženo na svetu!" Ona pa mu je na to naglo odgovorila: „Hudiča imaš, pokora ti moja!"

(Strah pred očetom.) Mali Tinček se je prekucnil po stopnicah, nakar je prestrašeno vprašal mater: „Mama, ali so se stopnice kaj poškodovale?"

(Dobrosrčen deček.) Teta: „Boris, povej, zakaj si bil tepen?" Boris pa ni bil pripravljen priznati svojih grehov, zato reče: „Naj bo za duše v vicah!"

(Slaba izbira.) Mož si je kupil na semnju neko reč, ki se ženi ni dopadla, zato se je zadrla: „Ti si vselej izbereš, kar je najslabše!" Mož ji je mirno odgovoril: „Imaš prav, a začel sem pri tebi".

Preklic.

Podpisani sem podpisal v nevednosti, takorekoč v prevari, volilni list klerikalne stranke, kar s tem preklicujem ter izjavljam, da sem odločen pristaš „Samostojne kmetijske stranke".

Slamna vas št. 24 pri Metliki.

Jožef Slobodnik.

Mali oglasi.

Štiri lepe po sedem tednov stare prasičke proda Ivan Černe v Zgornji Šiški št. 25.

Naprodaj so trije vagoni prešanega sladkega sena.
Kje? pove upravništvo «Kmetijskega lista».

Kovač za vsa pri kmetijstvu potrebna dela želi sprejeti mesto domačega kovača, najraje pri večjem posestniku. Tudi vzame kovačnico v najem. **A. Černe,** Vuzenica ob koroški železnici na Štajerskem.

1000 kg zdravega vrtnega sena se zamenja za semenski krompir.
Kje? pove **Albin Koman,** Vižmarje, p. Št. Vid nad Ljubljano.

LES. Kupim **hrastove, bukove in smrekove hlode** za žago. Ponudbe s ceno na naslov: IVAN ŠIŠKA tovarna parket in parna žaga v Ljubljani, Metelkova ulica št. 4.

Poravnajte naročnino takoj!

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani
Marijin trg 8, Wolfova ulica 1 — Podružnica v Murski Soboti
obrestuje hranilne vloge in vloge na tekoči račun s čistimi **4 %** brez odbitka rentnega davka.
Prometa v prvih treh mesecih nad 10,000.000 kron.
Ustanovljen septembra 1919. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

SVETLA
tehnika — elektrotehnika
baterije, žarnice, namizne, stropne, stenske in karbidne svetiljke vseh velikosti po najnižjih dnevnih cenah:
J. Pogačar v Ljubljani na Mestnem trgu št. 25.

Jedki kamen (Seifenstein)
za kuhanje mila, kg po 36 K, razpošilja po povzetju
tvrdka J. Kastelic v Novem mestu št. 112.

Kupi se rabljen, pač pa dobro ohranjen kosilni stroj za travo, dalje sejalni stroj s 15 do 17 vrsticami in obračalnik za seno.
Ponudbe z navedbo cene in stanja strojev sprejema
Fran Malasek na Grmu pri Novem mestu.

Tesači ali žagarji,
ki so zmožni voditi večja gozdna dela ali jih prevzeti v akord, **se iščejo** proti dobri plači. Istočasno **se išče** več skupin **oglarjev.** **„Impex"** v Ljubljani, Krekov trg št. 10, I. nadstropje.

Delniška družba
„EKONOM"
vabi na podpis delnic. Za enkrat se jih izda 10.000 komadov po K 200·—, torej za 2 milijona. Vsakdo jamči le z delnico in nič več. Vsak delničar ima en glas. Sredi maja se vrši ustanovni občni zbor, na katerem bodo delničarji kot sogospodarji družbe izvolili vodstvo vsega podjetja. Naj ne bo zavedne slovenske hiše, v kateri bi ne bilo delnice podjetja našega kmeta, delniške družbe „EKONOMA".
Pojasnila in položnice za vplačilo daje
pripravljalni odbor „EKONOMA"
v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeva ulica št. 2.
Podružnice: v Splitu, Trstu, Sarajevu, Celovcu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; ekspozitura v Ptuju.
Delniška glavnica z rezervnimi zakladi okrog 50,000.000 kron. — Brzojavni naslov: Banka, Ljubljana.
Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju. Telefon št. 261. Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Urednik: dipl. agr. A. Jamnik. Natisnila Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.